

Zhrnutie výsledkov kontroly postupu colných orgánov pri poskytovaní nepriamej formy štátnej pomoci

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) vykonal v zmysle plánu kontrolnej činnosti na rok 2006 kontrolu postupu colných orgánov pri poskytovaní nepriamej formy štátnej pomoci v rokoch 2003, 2004 a 2005.

Kontrola bola vykonaná v čase od 04.09.2004 do 31.12.2006 v Colnom úrade (ďalej len „CÚ“) Banská Bystrica, Žilina, Prešov, Košice, Čierna nad Tisou, Trnava a Trenčín.

Postup CÚ Bratislava a CÚ Nitra pri poskytnutí nepriamej formy štátnej pomoci overil NKÚ SR v súvisiacich písomnostiach, ktoré uvedené CÚ predložili na žiadosť NKÚ SR v zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 zákona č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov.

Účelom kontroly bolo overiť postup colných orgánov pri poskytovaní nepriamej formy štátnej pomoci v zmysle zákona č. 231/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 231/1999 Z. z.“) a dodržiavanie súvisiacich právnych predpisov platných v kontrolovanom období v Slovenskej republike a v Európskej únii.

Predmetom kontroly bola evidencia poskytnutej nepriamej štátnej pomoci v členení podľa kontrolovaného obdobia, príjemcu štátnej pomoci a jej formy, povolené úľavy v daňovej oblasti, úľavy pri dovozných platbách a dodržiavanie oznamovacej povinnosti poskytovateľa minimálnej pomoci.

Štátnou pomocou podľa zákona č. 231/1999 Z. z. sa rozumie každá pomoc v akejkoľvek forme, ktorú poskytuje na podnikanie alebo v súvislosti s ním poskytovateľ priamo alebo nepriamo z prostriedkov štátneho rozpočtu, zo svojho rozpočtu alebo z vlastných zdrojov podnikateľovi.

Nepriamou formou štátnej pomoci podľa zákona č. 231/1999 Z. z. je poskytnutie úľavy na penále, pokute, úroku alebo na iných sankciách podľa osobitného predpisu, povolenie odkladu platenia dane alebo zaplatenia dane v splátkach, povolenie odkladu platenia sumy dovoznej platby, pozhovenie s dovoznou platbou a povolenie splátok, či odpustenie cla.

Minimálna štátna pomoc je štátna pomoc, ktorá pre jednotlivého podnikateľa neprekročí súhrne v prepočte 100 000 EUR v priebehu troch po sebe nasledujúcich rokov. Podmienky poskytnutia minimálnej štátnej pomoci sú upravené právnymi predpismi Európskeho spoločenstva.

NKÚ SR kontrolou postupu colných orgánov pri poskytnutí štátnej pomoci nepriamou formou, resp. minimálnej pomoci, so zreteľom na pôsobnosť jednotlivých colných úradov a so zreteľom na podmienky stanovené v príslušných nariadeniach Európskej komisie, nezistil nedostatky v colných úradoch Prešov, Košice, Čierna nad Tisou a Bratislava.

V colných úradoch Banská Bystrica, Žilina, Trnava, Trenčín a Nitra NKÚ SR zistil, že colné úrady v rokoch 2003 a 2004 neplnili oznamovaciu povinnosť o poskytnutí štátnej pomoci tak, ako to ukladal § 22 ods. 2 zákona č. 231/1999 Z. z., keď poskytnutie štátnej pomoci neoznámili vôbec, oznámili oneskorene, či oznámili v nesprávnej výške.

Colné úrady v niektorých prípadoch povolili odklad platby colného dlhu, splátky colného dlhu, upustili od vybratia úroku z oneskorenej platby colného dlhu alebo povolili úľavu na pokute bez predchádzajúceho spoľahlivého zistenia finančnej situácie žiadateľa.

Colné úrady povolili úľavu na pokute fyzickej osobe alebo upustili od vybratia úroku z omeškania fyzickej osobe a tieto úľavy vykázali ako štátnu pomoc napriek tomu, že podľa § 1 zákona č. 231/1999 Z. z. predmetné úľavy nepredstavovali štátnu pomoc.

Na základe vykonanej kontroly NKÚ SR dospel k záveru, že colné orgány nemali dostatočné metodické zázemie v oblasti poskytovania štátnej pomoci nepriamou formou nadväzne na poskytovanú minimálnu štátnu pomoc, ako aj pri výpočte jej výšky a spôsobe jej oznamovania Úradu pre štátnu pomoc, či Ministerstvu financií SR.

NKÚ SR v uvedenej súvislosti poukazuje na právnu nezrozumiteľnosť slovenských prekladov záväzných právnych predpisov EÚ, čím dochádza k ich nejednotnému prípadne mylnému výkladu.

Kontrolované colné úrady prijali opatrenia na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov, ktorých plnenie bude NKÚ SR v rámci kontrolnej činnosti následne kontrolovať.